

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Tertiæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtru[m] hæc sit co[n]ueniens forma huius sacrame[n]ti: Ego te baptizo in
nomine patris, & filij, & sp[irit]us sa[n]cti? 5

urn:nbn:de:hbz:466:1-38725

posset fieri baptisus: sicut nec in sanguine animalis, aut in vino, aut quocumque liquore alicuius plantæ. Fuit autem aqua pura, miraculose egrediens à corpore mortuo, sicut & sanguis, ad comprobendam veritatem Domini corporis, contra Manichæorum errorem: ut scilicet per aquam (quæ est vnum quatuor elementorum) ostenderetur corpus Christi vere fuisse compositum ex quatuor elementis: per sanguinem vero ostenderetur esse compositum ex quatuor humoribus.

Ad quartum dicendum, quòd in lixiuo, & in aquis sulphureorum balneorum, potest fieri baptisus: quia tales aquæ non incorporantur per artem vel naturam aliquibus corporibus mistis, sed solum alterationem quandam recipiunt, ex hoc quod transeunt per aliqua corpora.

Ad quintum dicendum, quòd aqua rosacea est liquor rosæ resolutus. Vnde in ea non potest fieri baptisus, & eadem ratione nec in aquis alchimicis, sicut nec in vino. Nec est eadē ratio de aquis pluuiialibus, quæ generantur ex maiori parte ex sublimatione vaporum resolutorum ex aquis. Minimum autem est ibi de liquoribus corporum mistorum: qui tamen per huiusmodi sublimationem virtute naturæ, quæ est fortior arte resoluuntur in veram aquam, quod ars facere non potest. Vnde aqua pluuiialis nullam proprietatem retinet alicuius corporis misti: quod de aquis rosaceis & aquis alchimicis dici non potest.

ARTIC. V.

Utum hæc sit conueniens forma baptisni, Ego te baptizo, in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti?

268
inf. q. 84.
a. 1. 10 et
qd. a.
29. 1. 10
1. cor. 1.
le 2. col. 3.
q. 64. a. 1

AD quintum sic proceditur. Videtur, quòd hæc non sit conueniens forma baptisni: Ego te baptizo in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Actus enim magis debet attribui principali agenti, quam ministro. Sed in sacramento minister agit vt instrumentum, (vt supra dictum est); principale autē agens in baptis-

baptismo est Christus, secundum illud Ioann. 1. Super quem videris Spiritum descendentem, & manentem, hic est qui baptizat. Inconuenienter ergo minister dicit, Ego te baptizo: præsertim quia in hoc quod dicitur, Baptizo, intelligitur ego: & sic videtur superflue apponi.

¶ 2 Præterea, Nō oportet quod ille qui aliquem actum exercet, de actu exercito faciat mentionem: sicut ille qui docet, non oportet quod dicat, Ego vos doceo. Dominus autem simul tradidit præceptum baptizandi, & docendi, dicens Matth. vlt. Euntes docete omnes Gentes, &c. Ergo non oportet quod in forma baptismi fiat mentio de actu baptismi.

¶ 3 Præterea, Ille qui baptizatur, quandoque non intelligit verba: puta, si sit surdus, aut puer. Frustra autem ad talem sermo dirigitur: secundum illud Eccles. 22. Vbi non est auditus, non effundas sermonem. Ergo inconuenienter dicitur, Ego te baptizo, sermone directo ad eum qui baptizatur.

¶ 4 Præterea, Contingit simul plures baptizari, & a pluribus: sicut Apostoli baptizauerunt vna die tria millia, & alia die quinque millia, vt dicitur Act. 2. & 4. Non ergo debet forma baptismi determinari in singulari numero, vt dicatur, Ego te baptizo: sed potest dici, Nos vos baptizamus.

¶ 5 Præterea, Baptismus virtutem habet à passione Christi. Sed per formam baptismus sanctificatur. Ergo videtur, quod in forma baptismi debeat fieri mentio de passione Christi.

¶ 6 Præterea, Nomen designat proprietatem rei. Sed tres sunt proprietates personales diuinarum personarum, vt in prima parte dictum est †. Non ergo debet dici, In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti; sed, In nominibus. p.p. 9.32.
ar. 3.

¶ 7 Præterea, Persona Patris non solum significatur nomine Patris, sed etiam nomine Innascibilis, & Genitoris. Filius etiam significatur nomine Verbi, & Imaginis, & Geniti. Spiritus etiam sanctus potest

test significari nomine Domini, & Amoris procedentis. Ergo videtur, quòd etiam his nominibus utendo, perficiatur baptismus.

SED contra est, quod Dominus dicit, Matth. vii. Euntes docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti.

*lib. 6. de
bap cont.
Donat. c.
25. 10. 7.
C. li. 4. c.
15. refer-
tur de cõ
sec. dif. 4.
cap. Satis
o. ledim^o.*

RESPONDEO dicendum, quòd baptismus per suam formam consecratur: secundum illud Ephes. 5. Mundans eam lauacro aquæ in verbo vitæ, & August. * dicit in lib. de vnico baptismo, quòd baptismus verbis euangelicis consecratur. Et ideò oportet, quòd in forma baptismi exprimaturs causa baptismi. Est autem eius duplex causa. Vna quidem principalis, à qua virtutem habet, quæ est Sancta Trinitas. Alia autem instrumentalis, scilicet minister, qui tradit exterius sacramentum. Et ideò oportet in forma baptismi, de vtraque fieri mentionem. Minister autem tangitur, cum dicitur, Ego te baptizo. Causa autem principalis, cum dicitur, In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Vnde hæc est conueniens forma baptismi, Ego te baptizo in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti.

Ad primum ergo dicendum, quòd actio attribuitur instrumento, sicut immediatè agenti: attribuitur autem huiusmodi actio principali agenti, sicut in cuius virtute instrumentum agit. Et ideò in forma baptismi conuenienter significatur minister, vt exercens actum baptismi, per hoc quod dicitur, Ego te baptizo: sicut & ipse Dominus baptizandi actum, attribuit ministris, dicens, Baptizantes eos, &c. Causa autem principalis significatur, vt in cuius virtute sacramentum agitur, per hoc quod dicitur, In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti: non enim Christus baptizat sine Patre, & Spiritu sancto. Græci autem non attribuunt actum baptismi ministris, ad evitandum antiquorum errorem, qui virtutem baptismi baptizantibus attribuebant, dicentes, Ego sum Pauli, & ego Cephe. Et ideò dicunt, Baptizetur

ser.

seruus Christi, talis, in nomine Patris, &c. Et quia exprimitur actus exercitus per ministrum cum inuocatione Trinitatis, verum perficitur sacramentum. Quod autem additur, Ego, in forma nostra non est de substantia formæ, sed ponitur ad maiorem expressio- nem intentionis.

Ad secundum dicendum, quod quia ablutio homi- nis in aqua, propter multa fieri potest, oportet quod determinetur in verbis formæ ad quid fiat. Quod quidem non fit per hoc quod dicitur, In nomine Pa- tris, & Filij, & Spiritus sancti: quia omnia in tali no- mine facere debemus: vt habetur Coloss. 3. Et ideo si non exprimat actus baptismi, vel per modum no- strum, vel per modum Græcorum, non perficitur sa- cramentum: secundum illam Decr. Alex. iij. † Si quis puerum ter in aqua immerferit in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti, amen, & non dixerit, Ego te baptizo in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti, amen: non est puer baptizatus.

*In Decr.
l. 3. ti. 41.
de bapt.
& eius
effectu,
c. 1.*

Ad tertium dicendum, quod verba quæ profe- runtur in formis sacramentorum, non pronuntiantur solum causa significandi, sed etiam causa efficiendi, in quantum habent efficaciam ab illo verbo, per quod facta sunt omnia. Et ideo conuenienter diri- guntur non solum ad homines non intelligentes, sed etiam ad creaturas insensibiles: vt cum dicitur, Exor- cizo te creatura salis.

Ad quartum dicendum, quod plures simul non possunt vnum baptizare: quia actus multiplicatur secundum multiplicationem agentium, si perfecte ab vnoquoque agatur. Et sic si conuenirent duo, quorum vnus esset mutus, qui non posset proferre verba, & alius carens manibus, qui non posset exer- cere actum: non possent ambo simul baptizare, vno dicente verba, & alio exercente actum. Possunt autem (si necessitas exigit) plures simul baptiza- ri: quia nullus eorum reciperet nisi vnum baptis- mum, sed tunc oportebit dicere, Ego baptizo vos.

H 2 Nec

Nec erit mutatio formæ : quia, vos, nihil aliud est, quam te, & te. Quod autem dicitur, nos, non est idem dicere, quod ego & ego, sed ego, & tu: & sic iam, mutaretur forma. Similiter autem mutaretur si diceretur, Ego baptizo me. Et ideo nullus potest baptizare se ipsum : propter quod & Christus a Ioanne voluit baptizari: ut dicitur extra de baptismo †, & eius effectu, cap. Debitum.

In Decr.
l. 3. ti. 42
c. 4. Debi-
tum.

Ad quintum dicendum, quod passio Christi, etsi sit principalis causa respectu ministri : est tamen causa instrumentalis respectu Sanctæ Trinitatis. Et ideo potius commemoratur Trinitas, quam passio Christi.

Ad sextum dicendum, quod etsi sint tria nomina personalia trium personarum : est tamen nomen unum essenziale. Virtus autem diuina quæ operatur in baptismo, ad essentiam pertinet : & ideo dicitur, in nomine, & non, in nominibus.

Ad septimum dicendum, quod sicut aqua sumitur ad baptismum, quia eius usus est communior ad abluendum : ita ad significandum tres personas, in forma baptismi assumuntur illa nomina, quibus communius consueverunt nominari personæ in illa lingua. Nec in alijs nominibus perficitur sacramentum.

ARTIC. VI.

369 *Utrum in nomine Christi possit dari baptismus ?*

4. di. 3. c. A D textum sic proceditur. Videtur, quod in nomine Christi possit dari baptismus. Sicut enim una est fides, ita est unum baptisma, ut dicitur Ephe. Co. 1. le. 4. Sed Act. 8. dicitur, quod in nomine Christi baptizabantur viri, & mulieres. Ergo etiam nunc potest dari baptismus in nomine Christi.

li. 1. c. 3. ¶ 2 Præterea, Ambr. † dicit, Si Christum dicas, & Patrem, à quo unctus est; & ipsum, qui unctus est Filium, & Spiritum sanctum, quo unctus est, designasti. Sed in nomine Trinitatis potest fieri baptismus. Ergo & in nomine Christi.

¶ 3 Præ-